

Om Hennie Aucamp te onthou.

Danie Botha (samesteller). 2015.
Pretoria: Protea Boekhuis. 112 pp.
ISBN: 9781485304746. ISBN e-boek:
9781485304753.

DOI: <http://dx.doi.org/10.17159/tvl.v.54i1.20>

Deur hul skryfkuns laat skrywers vir ons 'n stukkie van hulself na en sodoende bly hulle voortleef. Met die huldigingsbundel aan Hennie Aucamp, wat deur skrywer Danie Botha saamgestel is, word hierdie nalatenskap van herinnering op genuanseerde wyse verryk deur familie, vriende en akademië. Hierdie boek laat die indruk van 'n Hennie Aucamp-geskenk, iets waarvoor Aucamp as die gewer van geskenke om sy dank en waardering te betoon, alombekend was.

Dit is toevallig ook een van die eerste indrukke wat opval van hierdie bundel—die deurlopende tema van 'n vrygewige siel, nie net met materiële dinge soos 'n digbundel of 'n boek nie, maar ook met sy kennis, sy tyd en sy menslikheid. Ook het hy gereeld vriende en kennisse bedank met 'n briefie of poskaart van waardering, wat met liefde deur die ontvanger bewaar is. Soos Andries Visagie, onder andere, ook noem in sy huldeblyk aan Hennie Aucamp wat in 2015 in *Tydskrif vir letterkunde* verskyn het, word Aucamp se dokumente in die J. S. Gerickebiblioteek van die Universiteit Stellenbosch bewaar en is daar nog baie stof waarmee navorsers sal kan werk. Hier het ons egter te make met addisionele stemme van diegene wat Aucamp op 'n meer persoonlike vlak geken het. En dit is juis hierdie, meer objektiewe profiele, foto's, gedigte,

poskaarte en briewe aan en deur familie en vriende wat van waarde is en 'n meer intieme perspektief op die skrywer bied.

Die bydraes is 'n nostalgiese reis in Aucamp se lewe en verlede in. As leser voel mens by tye 'n bietjie soos 'n voyeur wat 'n blik op private oomblikke tussen mense gegee is. Deur hierdie persoonlike verhale en anekdotes word die mens, seun, broer, neef, oom en vriend aan die leser bekendgestel en by tye ook blootgestel. Daar is verhale van sy kinderdae op die familieplaas in die Oos-Kaap, Rust-mijn-ziel, en dan die latere, nostalgiese besoek saam met Amanda Botha, wat mens laat met 'n soort heimwee van vergange dae en 'n lewe wat was as sy Aucamp se woorde weergee: "Ek weet nie wat ons kan verwag nie. Die plaas is nie meer die plaas van my kleintyd nie." Hierbenewens bevat die bundel lighartige stories van herinnering en veral kos en lekker eet en kuier saam met familie.

Die bydraes wat egter uitstaan en wat ek met die meeste belangstelling gelees het, is die stukke van van sy neef en joernalis Marius Bakkes, van akademië en digter Lina Spies en van Abraham de Vries met sy treffende essayistiese herinnering, "Die verhaal van 'n boekrak en 'n kiere", wat die bydraes van ander afsluit voordat enkele tekste deur Hennie Aucamp self in die bundel geplaas word. Dit is die bydraes deur Bakkes, Spies en De Vries wat vir my die literêre "grootheid" van die mens en sy werk belig deur sy persoonlike verhoudings. Die bydraes van familie en ander vriende kleur die mens in en bied skakerings.

Marius Bakkes se hegte verhouding

met Aucamp as sy agterkleinneeft getuig van 'n sterk invloed van die ouer "oom" op die jonger, soekende man. In sy eie woorde, 'n vorming: "Maar ek was ook op ander vlakke nuuskierig en wou plekke en bedrywighede sien en beleef waarheen net Hennie my op daardie tydstip kon lei." Hy verbind hierdie ervarings met Jean Genet se *Querelle de Brest*, waar "matrose, hoere en ander meelopers kontak gemaak het." Dit roep onmiddellik ook die uitmuntende Fassbinder-rolprent, *Querelle*, op waarvan hy nie seker is of dit aanvanklik in Suid-Afrika verbied is nie, maar heel waarskynlik uiteindelik wel saam met Aucamp by die Labia in Kaapstad gaan kyk het.

Dit sluit ook so mooi aan by die toneel op Sandybaai met die "ruige jongeling" en sy be-pêreelde penis aan wie Aucamp Bakkes voorgestel het. Eers kon hy nie verstaan hoekom hy aan hierdie "tronkvoël" (letterlik en figuurlik) voorgestel is nie, maar het later beseft dat dit "net nog blootstelling [was] wat hy wou hê ek moes ervaar." Bakkes se hele vertelling roep subtiel die sfeer van Aucamp se kortverhaalbundel *Volmink* (1980) op wat op vele vlakke by die dekadente asook gay-literatuur aansluit.

Die bydrae wat die sterkste op Aucamp se werk inspeel is, myns insiens, die stuk van Lina Spies. Nie net belig dit 'n jarelange vriendskap en mentorskap tussen twee mense nie, maar dit vertel soveel van die mense, Lina and Hennie. Die leser verkry hier 'n blik op die akademiese milieu van die laat jare sestig

tot die jare tagtig van die twintigste eeu. Spies vertel van haar studieverlof in Nederland waar sy Aucamp onthaal het op boerekool en rookwors. Wat opval, is die literêre fondament van hierdie vriendskap, "bevestig deur en geborge in die woord." Soos Dewald Koen in sy resensie van die bundel tereg uitwys, belig Spies se opstel ook interessante en insiggewende feite oor haar lewe en werk.

Al lei nie al die bydraes tot ewe veel leesgenot nie, is dit egter belangrik dat elke stem bydra tot die geheelbeeld van 'n groot stem in Afrikaans wat nooit stil sal wees nie. Daniel Hugo, ook bydraer tot die bundel in digvorm, stel dit soos volg met die Nederlandse spreuk: "Wie schrijft, die blijft." Ook skryf hy dat 'n skrywer meer is as net 'n woordverwerker en Aucamp se lewe so nou met sy werk verbind is dat dit belangrik is "dat so 'n skrywer se persoonlike geskiedenis opgeteken word."

Ilse de Korte
i.dekorte@ru.ac.za
Rhodes Universiteit
Grahamstad

Geraadpleegde bronne

Hugo, Daniel. "Een van die heel grotes". 14 Feb 2016. 30 Jan. 2017. <<http://www.netwerk24.com/Vermaak/Boeke/een-van-die-heel-grotes-20160212>>.

Koen, Dewald. "'n Gepaste blik op 'dankbaar gewer'". 30 Jan 2016. 30 Jan. 2017. <<http://www.netwerk24.com/Vermaak/Boeke/gepaste-blik-op-dankbare-gewer-20160129>>.

Visagie, Andries. "Hennie Aucamp (1934–2014)." *Tydskrif vir Letterkunde* 52.1 (2015): 215--6.